

V.U. Bob Vanhee - Visserskaai 45/3.2 - 8400 Oostende
bobliv@skynet.be tel. 059/266167

CONGO- dorp aan de stroom.

BLADWIJZER " DE MOHIKAAN " nr.4/ 2016 SEPT.-OKT.-NOV.

- 1)- KAPT: Munkamba- meer in de KASAI – foto genomen 6 juli 1960.
- 2)- Bladwijzer n° 4 -met inhoud volgend " *speciaal eindejaarsnummer " december 2016!*
- 3)- Woordje van de Chef Mohikaan en uitnodiging Moambe 23 oktober 2016 –Groeneveld.
- 4)- 5) –Editoriaal door onze hoofdredacteur Boudewijn Eggermont.
- 6)- 7) –" De soep van de Capucijnen in Limete " – door Eddy Merveillie.
- 8)- 9° -" Decolonisatie " de nieuwe Congo Bashing " – door Boudewijn Eggermont.
- 10)-11)- CENTERFOLD in kleur: onze 7^e Dipenda BBQ.
- 12)- Sfeerbeelden in onze nieuwe stek " Groeneveld –Oostende ".
- 13)- UROME-KBUOL protesteert.....door G.B. Robert Devriese.
- 14)-15)- "Eerste Congo Verkiezingen"...(okt.1959) door Marc Scheldeman.
- 16)- Nkombo na yo nani ? door Eddy Merveillie.
- 17)- Canada-Air ramp in Stanleyville door ir. Nest Buttiens.
- 18)- Uitnodiging "BAYAKA-feesten " op 15 en 16 oktober ek. in Zwevezele.
- 19)- In Memoriam: Vijf dierbare vrienden hebben ons verlaten...
- 20)- Overzicht en laatste aanbod van onze " *Herinneringsboeken* ".

**Volgende MOHIKAAN is een speciaal eindejaarsnummer
in uw bus uiterlijk op 22 december ek.**

- " Gegijzeld in Stanleyville " door overlevende Willy Guidé.
 - Nieuws van onze leden in Zuid-Afrika en aan de Costa Blanca –Spanje.
 - " Per moto van Luik naar Congo en terug" door Eddy Merveillie.
 - " Overstekend en loslopend wild " door Jaak De Meester.
 - Een Mohikaan-lid in het voetlicht: Mia De Decker - Stevens.
 - Brexit – Mau-Mau : een verband ? -door Boudewijn Eggermont.
 - Nieuw boek: beste en onuitgegeven Mohikaan-foto's en artikels.
 - Uitnodiging verrassende Nieuwjaarssamenkomst 7 januari 2017 !!!
- Hou alvast deze datum vrij!.-

DEZE NIEUWSBRIEF IS UITGEGEVEN DOOR DE FEITELIJKE VERENIGING
VRIENDENKRING WEST- EN OOSTVLAAMSE KOLONIALEN EN MISSIONARISSEN
SECRETARIAAT: VISSERSKAAI 45 –B 3- 8400 OOSTENDE
[www. de-mohikaan.jouwweb.nl](http://www.de-mohikaan.jouwweb.nl)

GEWOON LID JAARABONNEMENT € 15 - STEUNEND ERELID + JAARABONNEMENT € 25
te storten op rekening Robert Vanhee BE 50-9730-3024-3018

Het woordje van BOB, de Chef MOHIKAAN

- Dat onze 7^e Dipenda BBQ een succes was, bewijzen de toffe foto's van blz.10-11 en 12 meer dan voldoende. Onze nieuwe vaste stek Groeneveld (met gastkoppel Marleen en Johan) was een meevaller; bus -bereikbaar, parking, ronde tafels en prachtige tuin.
- In 2017 zullen we uitgebreid ons "Tienjarig bestaan " vieren, beginnend met een Nieuwjaarsfeest op zaterdag 7 januari - maar hierover meer in ons speciaal EINDEJAARS NUMMER dat verschijnt op 22 december ek.
- Groeneveld was jarenlang het vaste lokaal van de nu verdwenen vzw KUKOL ttz. Koninklijke Unie van de Kust-Kolonialen en daar was natuurlijk de MOAMBE thuis.. en nu natuurlijk met ons opnieuw !
- Het oktober Moambefestijn vervangt ons traditioneel kerstfeest van december maar we blijven zeker HET GOEDE DOEL niet vergeten! Daarom gaat de opbrengst naar onze eregaste Zr. Liefke Leenknecht die alleen en als laatste Zr. missionaris een prachtige missiepost blijft leiden bij de Bayaka's in Popokabaka. (zie blz. 18) Op 30 oktober vertrekt ze terug naar de Kwango.
- Nu praktisch: voor 23 oktober(bel ons of mail ons voor meer info).We hebben de 10 ronde tafels van 10 gereserveerd voor de eerste 100 inschrijvingen. Stel zelf, na samenspraak met disgenoten, uw tafel van 10 samen! Reserveer eventueel zelf een meeneem-moambe (€ 10) voor de thuisblijvers.(bij Bob 059/26 61 67)

UITNODIGING MOAMBE zondag 23 oktober ek.

Hotel-Resto Groeneveld -Torhoutsesteenweg 655 OOSTENDE-tel 059/50 02 81

Dagprogramma en Menu

- 11 u. - deuren -onthaal en kennismaking.
- 12 u. - sitting -walking aperitiefuurtje.
- 13 u. -tomaten roomsoep (korte interviews)
-onze moambe royale
-koffie -thee - versnaperingen (boeken en kerstkaarten verkoop)
- 17 u. -Afscheids-drink en napraatjes.

DEELNAME: € 39- p.p. te storten op rek. R.Vanhee BE 50 9730 3024 3018

Betaling: liefst voor 17 oktober ek. Dranken onder de maaltijd zijn individueel.

BUSSEN aan 't station: 51- 52 en 53 vragen afstap Groeneveld. Niet Mohikaanleden betalen het lidgeld (€15) geldig voor 2016 en 2017 bij aankomst.

Een Moambe eten met soulmates kolonialen en missionarissen... is een gratis medicament dat levenslang werkt in de juiste dosis!

EDITORIAAL

In het nummer van april I.I. van "Afrika Getuigenissen" verscheen een vertaling van een interview van gewezen gewest-beheerder van Beni (Kivu) de Maere d'Aertryke in l'Echo. Die repliek op de voortdurende hetze tegen Leopold II en de oud-kolonialen is zo buitengewoon correct dat onze Mohikaan zijn lezers, die geen abonnement zouden hebben op Afrika Getuigenissen, deze goed geformuleerde grondgedachten, aangevuld met eigen commentaar, wil laten delen. We beginnen met vriend Guido Bosteels te feliciteren en te danken voor zijn deugddoende inbreng.

De afgedraaide plaat van de linkse drukkingsgroepen is ons goed bekend: Leopold II deed handen afkappen en plunderde op grote schaal. Voor wie dat gelooft, is dat geen mooi palmares. De werkelijkheid is heel anders maar krijgt geen gehoor.

Handafkapping:

Er werden inderdaad handen afgekapt, maar nooit op bevel van de blanke overheden en enkel van doden. De inlandse soldaten waren, zoals nu nog altijd, schietgraag en moesten hun kogels verantwoorden. Ze gebruikten de gewoonte, die in Afrika al bestond in de tijd van de krijgers van de Farao's, en die de handen afkaptten van de overwonnen vijanden om hun moed te bewijzen. De sharia en ingeburgerde inlandse gewoonten hadden ook een belangrijke invloed. Nochtans verbood een bepaling in het strafwetboek van Congo-Vrijstaat reeds vanaf 1888 dit oud gebruik. De internationale commissie die in 1904 de aangeklaagde misbruiken kwam onderzoeken sprak niet over handafkappingen maar kwam tot het besluit dat er inderdaad ernstige misbruiken vastgesteld werden die te maken hadden met de verplichtte tewerkstelling bij de rubberwinning. Vrouwen en kinderen werden gegijzeld om de mannen tot werken te verplichten en er werden dorpen in brand gestoken. Hierop heeft de koning dan 25 decreten uitgevaardigd om er een definitief einde aan te stellen.

Zakkenvullen:

Men vergeet, voor het gemak, dat Leopold II voor een immense taak stond gezien de immensiteit van het grondgebied, zo groot als Europa, die hem toegekend werd en de totale afwezigheid van iedere vorm van ontwikkeling, zodat alles, maar dan ook alles, vanaf de grond moest opgebouwd worden. Leopold II stond er heel alleen voor. Enkel een uitzonderlijk mens durfde en kon zulk een taak aan. Als hij aan de boord van het failliet stond, waarop Frankrijk geduldig aan het wachten was, werd hij gered door een Belgische lening met Congo als waarborg en voornamelijk door mister Dunlop die de rubberband uitvond op het goede moment.

De inlanders waren niet scheutig om de bossen in te trekken om rubber te verzamelen omdat ze hun luilekkerleventje dat ze gewoon waren in de dorpen, dank zij hun bedrijvige vrouwen, moesten missen en daar bovenop aankeken tegen een onvermijdelijke abstinentie. Er werd hardhandig opgetreden en volgens onze normen te hardhandig, dat is immers niet te loochenen. De omvangrijke winsten die de koning aldus binnenhaalde heeft hij niet enkel gebruikt om zijn persoonlijk fortuin terug op peil te brengen, maar in de eerste plaats om Brussel te verfraaien zoals hij deed met Oostende en Spa. Daarbij werden aanzienlijke middelen uitgetrokken voor medisch onderzoek, o.m. in de strijd tegen malaria en de slaapziekte. Hij stichtte het tropisch instituut in Antwerpen. Hij heeft de fundamenteen gelegd en wij, kolonialen, hebben met succes zijn werk verder gezet en van Congo in 50 jaar veruit de best ontwikkelde regio van heel Afrika gemaakt.

Dat zulke uitzonderlijke mensen als Leopold II een karakter vertoonden dat niet erg menslievend overkwam, zal niemand verbazen. Hij was trouwens niet de enige. Men noemt hem de plunderaar van Congo. Dat klopt niet want het eigene van een plunderaar

is iemand die iets afneemt en niets in de plaats geeft. Leopold II heeft een staat gesticht, het land werd uitgerust met een merkwaardige infrastructuur aan verkeerswegen, kaarten werden opgesteld van de talrijke waterwegen, gratis gezondheidszorgen en onderwijs werden opgestart. In Congo werden nooit landbouwgronden ontvreemd zoals de Engelsen deden dat in Zuid-Rhodesië en Kenya. Onteigeningen voor wegen of plantages werden altijd degelijk vergoed. Hij heeft in korte tijd een "pax Belgica" verwezenlijkt die een einde stelde aan de onophoudelijke stammentwisten, de menseneterij en voornamelijk de verschrikkelijke Afro-Arabische slavenhandelaars verdreven uit Oost-Congo wat trouwens zijn opdracht was die hij had meegekregen door het verdrag van Berlijn van 1885.

In 1960 was het BNP van Congo het hoogste van heel het Afrikaanse continent, net iets lager dan dat van Canada. De begroting werd steeds volledig gescheiden van die van het moederland. De Congolese begroting werd voor 3 procent gespijsd door de belasting op de inlanders en de overige 97 % door de mijnbouwmaatschappijen, de planters en de bedrijven van zelfstandigen.

Kolonialisme:

Van waar kwam die gedrevenheid die Leopold II kenmerkte? Zijn vader, Leopold I, had koning van Engeland kunnen worden als zijn vrouw niet zo vroeg overleden was. Leopold moest zich tevreden stellen met het koningschap van een klein burgerlijk landje. Het was de tijd dat alle grote landen een koloniaal rijk hadden uitgebouwd met de Engelsen op kop. Leopold I keek gedurig rond om ook ergens een kolonie te kunnen stichten omdat hij overtuigd was dat België er nood aan had om te kunnen ontwikkelen. Zijn zoon zette de politiek van zijn vader verder en had duidelijk meer succes. De Britten hadden de Congo die hen door Stanley op een schoteltje aangeboden werd aan hun neus laten voorbij gaan.

Dat hebben ze nooit kunnen verwerken. Daarbij waren er de Engelse protestantse missionarissen die met verschrikking zagen hoeveel Scheutisten zich over Congo verspreidden. Leopold II was persoonlijk naar de procureur van de Scheutisten gegaan om hen te vragen zich te verleggen van China naar Congo. Ze werden door Leopold II stevig gesteund en de protestanten werden eerder tegengewerkt. Die pluisten dan ook alles uit om het beheer van Leopold II in een slecht daglicht te kunnen stellen. De bedoeling was internationale afschuw te verwekken zodat Congo hem zou afgenomen en verdeeld worden tussen Engeland en Frankrijk. Gelukkig zijn ze in hun opzet niet geslaagd.

De Britten verweten Leopold II vrouwen en kinderen te gijzelen. Worden zij vandaag nog afgerekend op hun concentratie kampen in Zuid-Afrika waar ze de vrouwen en kinderen van de boeren lieten uithongeren om de weerbarstige boeren op de knieën te krijgen? In Indië gebeurden Engelse interventies die ver van lofwaardig waren. En hun opiumoorlog in China puur voor de poen? De Amerikanen die Leopold II een afschuwelijke vorst vonden, bleken te vergeten wat zij hun indianen hadden aangedaan. In de Filipijnen waren ze moorddadig te werk gegaan. Maar neen, er liep maar één verderfelijke man op de wereld en dat was de koning van dat kleine landje die het aangedurfd had een immense kolonie te stichten op zijn ééntje.

Discrediteren:

In het collectief dat zich opstelt tegen Leopold II en de kolonials als criminelen blijft bestempelen, zitten allerlei Afrikanen, Belgen, derde-wereld-militanten en Congolese intellectuelen. Die Afrikanen voelen zich gefrustreerd door de erbarmelijke toestand waarin Congo vervallen is onder hun beheer, terwijl het één van de rijkste landen ter wereld zou kunnen zijn. Sommige grote landen hebben er moeite mee vast te stellen dat België in Congo nog steeds over een enorm kapitaal aan sympathie beschikt. Het beeld van Leopold II is trouwens hersteld en prijkt in het openbaar in Kinshasa. Doorheen de kritiek op Leopold II worden in feite de Belgen gevisieerd.

Boudewijn Eggermont

De soep van de Capucijnen

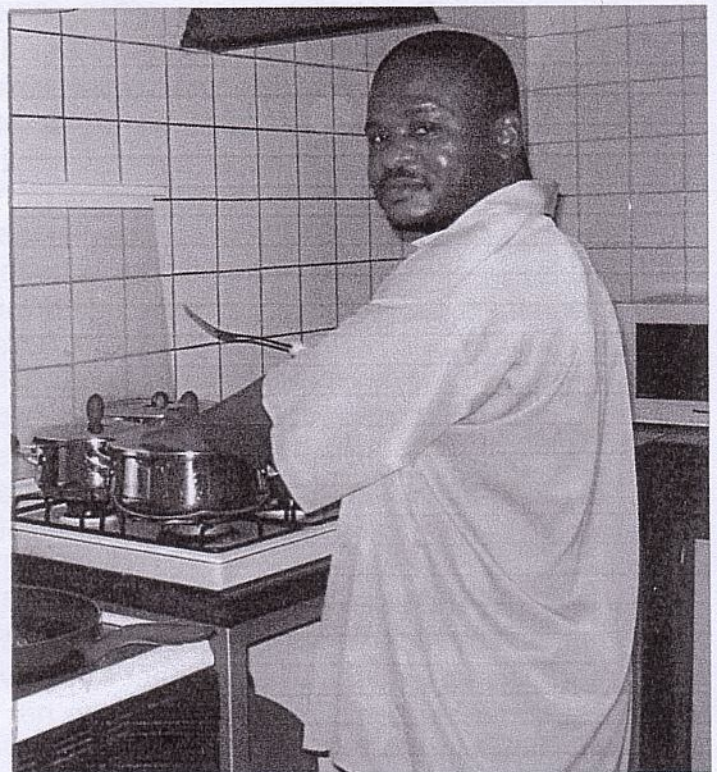
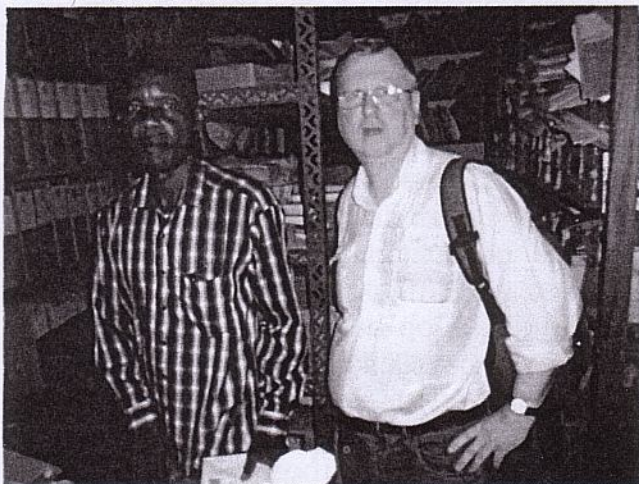
Mensen voor wie Centraal-Afrika volledig onbekend terrein is en die bij een eerste ontmoeting vernemen dat ik een verwoed Congoreiziger ben, stellen mij vaak de vraag : " wat krijg jij daar dan wel te eten" ? Het is een raadsel dat hen doorgaans nog meer intrigeert wanneer zij te horen krijgen dat mijn Congo-avonturen mij regelmatig tot diep in het binnenland voeren.

Eén ding is zeker : wie kieskeurig is blijft beter thuis, want je moet bereid zijn om je aan alles te wagen. Geconfronteerd met de "cuisine locale" is de enige pertinente vraag : wat is de kans dat ik hiervan ziek wordt ? Een vraag waar je trouwens nooit met 100% zekerheid op kan antwoorden. Dat leidt dan al eens tot het tegenovergestelde gedrag van wat je thuis zou doen. Het enige vlees dat ik op een broussetrip eet is steevast meer dan bruin gebakken. Het mag voor mijn part zelfs de verkoling nabij zijn : als ik kan kiezen tussen een mogelijke instant dysenterie en of de mogelijke lange termijn gevolgen van een te hoge inname van dioxines door verbranding dan kies ik resoluut voor de 2^e optie. Wat ik echter zeker nooit zal aanraken is het vlees van primaten. In Komba, in de Bas Uele zag ik hoe de dorpelingen een pas gestroopte aap aan het "vierendelen" en prepareren waren voor de kookpot en dat is toch een verdomd onappetijtelijk zicht. Het was een uit de kluiten gewassen beest, vermoedelijk een chimpansee ook al werd dat door de chef-kok van dienst bij hoog en laag ontkend. Nog afgezien van het feit dat je de indruk hebt dat je jezelf toch eigenlijk aan een zekere vorm van kanibalisme overgeeft, bestaat er immers toch wel een zeker risico op besmettingsgevaar van ziekten die, juist door de genetisch nauwe verwantschap met de mens, van de ene soort op de andere kunnen worden overgedragen.

Honger is de beste saus en je moet onderweg op krachten blijven dus: chikwangue, fufu, mpondu, madesu...ik speel het allemaal vlot naar binnen. Toegegeven : het ene al met wat meer enthousiasme dan het andere. Mijn lievelingshapje is lituma, een variatie op de maniok-fufu maar dan op basis van banaan. De moambe die wij hier in België feestelijk verorberen is mij in nog geen enkel dorp voorgeschoteld. Diep in het Congolese binnenland is het Afrikaanse renkieken immers maar een taai, mager beestje dat meer als ornament dan als hoofdbrok bij de mpondu word opgediend. Maar de mensen zijn zeer gastvrij en dus eet je zoveel mogelijk wat men je voorzet en een gezonde dosis pili-pili doet bovendien veel paseren. In Yahuma was het schildpad, in Gungu een soort kleine ratjes vergezeld van chenilles. Al gebied de eerlijkheid mij te bekennen dat ik voor die rat toch even heb gepast. Harry, mijn goede vriend en reiskompaan van destijds, tastte daarentegen onverschrokken

toe en tot op de dag van vandaag mag hij mij nog steeds met plezier aan deze morele nederlaag herinneren. Veel wordt ook bepaald door de streek waarin je verblijft. In Bikoro was het bijvoorbeeld al vis dat de klok sloeg en op Idjwi bleek de fufu bereid te zijn uit een mengsel van maniok en sorgho waardoor de "boule nationale" een eigenaardige wat donkere, paarsachtige kleur vertoonde. Het gaat het er natuurlijk niet altijd en overal zo exotisch aan toe en zeker niet voor wie in Kinshasa of Lubumbashi verblijft. Daar zijn er voor de expats genoeg gelegenheden waar men zich aan de de beste Europese keuken een rolberoerte kan eten.

Er is echter iets dat voor mij door de jaren heen tot een ritueel is uitgegroeid. Telkens ik in Kinshasa aankom kijk ik na een vermoeidende reisdag al reikhalzend uit naar de hartige hap die in de 5e rue van Limete in het tehuis van de Capucijnen op mij staat te wachten met als hoogtepunt op het menu een dampend bord soep. De soep van de Capucijnen is tussen mij en mijn vaste roadmate Thérèse ondertussen uitgegroeid tot een soort onderlinge running joke. Elke keer verorber ik het door Daddy, de plaatselijke kok, bereide groentenbrouwsel met zichtbaar zoveel smaak dat zij zich daar stevast weer vrolijk over maakt. Smaken verschillen en Daddy weet het pepervat zeker wel met kwistige hand te bedienen maar over de ingrediënten kan er geen discussie zijn. Bij de Capucijnen in Limete hebben ze een prima tuinier en de groententuin die in alles voorziet ligt er dan ook steeds piekfijn bij. Met deze prachtige oogst brouwt Daddy met meesterlijke hand, voor mij althans, de beste soep van Kinshasa en omstreken. Daarom wil ik bij deze een welgemeend eresaluut brengen aan Daddy, de man achter het fornuis bij de Capucijnen.

DEKOLONISEREN ???

Men tracht ons in te pompen dat kolonialisme principieel slecht is. Maar wat verstaat men door kolonialisme? Zoals steeds, Wikipedia erbij halen. De definitie is ellenlang wat aantoont dat het niet eenvoudig is en dat er veel nuances zijn.

Een eerste begrip: uitbreiding van het grondgebied van een **soevereine staat**. Het was een obsessie van Leopold II om een 'kolonie' te bekomen voor het kleine België. Dat was heel in de sfeer van de tijd. Alle landen hadden zich kolonies toegeëigend, soms na vele en zware gevechten onderling of tegen de lokale bevolking. Aangezien de Belgische bevolking geen zin had in een overzees avontuur, liet Leopold II Congo maar op zijn naam schrijven. Dus Congo hing niet af van een soevereine staat, toch tot 1908.

Dan zegt Wikipedia dat kolonialisme gebaseerd werd op de **etnocentrische overtuiging** dat de moraal en de waarden van de kolonisator superieur waren aan die van de gekoloniseerde. Heel onze eigen lange geschiedenis is een verhaal van kolonisatie. Onze cultuur is ontstaan in Mesopotamië en Egypte. Deels overgenomen door de Grieken en dan de Romeinen. Julius Caesar heeft dan in onze streken de geëvolueerde Romeinse cultuur binnen gebracht. Vanaf de vijfde eeuw vermengde de gallo-romeinse cultuur zich met de Germaanse en judeo-christelijke gedachten en beleven we vandaag nog de resultaten van de diverse invloeden die van buiten kwamen. Cultuur is dus steeds het resultaat van vermenging van eigenheid en gedachten die van elders komen. Congo kende enkel de Arabische invloed in het Oosten en lichte Portugese in het Westen.

Wikipedia vermeldt **verplaatsing en uitroeiing** van de bevolking. Stalin heeft miljoenen van zijn burgers duizenden kilometer verplaatst. De Verenigde Staten hebben hun indianen omzeggens uitgeroeid. Dat kan men alvast Leopold II niet verwijten.

Kolonialisme is **hegemonie** door een krachtig land in een zwakkere. Alles hangt er echter vanaf hoe met die hegemonie omgegaan wordt. De Belgen wordt verweten zich paternalistisch gedragen te hebben tegenover de inlandse bevolking. Iedere brief van een inlander die iets te vragen had, begon steevast met de woorden: '*vous êtes mon père*'. Aan een gezonde paternalistische verhouding is toch niets verkeerd?

Gesteld dat David Livingstone (1813-1873) in Schotland gebleven was zodat Henry Morton Stanley (1841-1904) hem niet moest gaan zoeken en daarna Congo doortrok van oost naar west, dan was Congo waarschijnlijk gebleven wat het al eeuwen was. Dan konden de tovenaars er de schrik bij de bevolking goed in houden, de tsé-tsé vliegen konden er voor zorgden dat er geen slapeloze nachten waren, door de gebrekkige voeding kon overbevolking vermeden worden, de voortdurende gevechten tussen de dorpen konden er verder voor zorgen dat de verliezer kon dienen als een lekkere BBC. Zo vond Stanley in een dorp 186 menselijke schedels op staken netjes op een rij. De arabische slavendrijvers schuimden grote gebieden af en voerden de bevolking ver weg van hun dorpen die desolaat in puin vielen. En dan kwamen blanken die begonnen met die vervelende arabieren buiten te borstelen. Onder de leiding van een koning met een grote baard, werd dan een natiegevoel geschapen tussen de Congolezen, staatsstructuren opgebouwd, wegen en spoorwegen aangelegd, scholen en hospitalen opgericht voor de bevolking die verwonderd was dat alles gratis was. Er was een *Charte Coloniale* die de relaties met de inlanders regelde. Hoe die toegepast werd hing af van ieder individu.

In de rubberstreken, in de kuip van Kongo, zijn zaken gebeurd die niet door de beugel konden. We waren er niet bij, maar we nemen aan dat dit wel gebeurd is. In de aderen van de mannen die in de 19^e eeuw naar Kongo vertrokken moet er een sterk avontuurlijk bloed gestroomd hebben. Zeer velen konden het na 6 maanden niet meer verder vertellen en verbleven voor altijd onder de tropen. De eenzaamheid zal velen op de grens van de

Europese christelijke waarden gebracht hebben en soms erover. De omstandigheden waren van die aard dat ze handelingen deden waarvan ze achteraf waarschijnlijk wel spijt van hadden. Het aantal blanken in dat immens land was zo beperkt dat ze wel verplicht waren te steunen op hun inlandse soldaten. Als we zien, vandaag nog, dat de Afrikaanse soldaten geen voorbeelden van discipline en zachtaardigheid zijn, kan men zich wel inbeelden wat het over 125 jaar moet geweest zijn.

De hoofdbeschuldiging blijft de genocide van 10 miljoen doden onder de inlandse bevolking. Vooreerst zijn die fameuze 10 miljoen doden die Leopold II op zijn geweten zou hebben pure fantasie aangezien niemand weet hoe talrijk de bevolking was in die tijd. Vervolgens zijn de grootste doodsoorzaken de ziekten zoals de pokken ten gevolge van de contacten die vroeger niet bestonden. De slaapziekte en andere tropische ziekten, zette Leopold II er toe om het Tropisch Instituut in Antwerpen op te richten. De slaapziekte was een ernstige plaag in heel Midden-Afrika. Volgens Winston Churchill had in Uganda in 1906 de slaapziekte 60 % van de bevolking weggemaaid. Hoeveel doden en menselijke miserie hebben de arabische slavendrijvers op hun geweten? Alle leed op de rug van Leopold II schuiven is gewoon immoreel.

Men kan zich afvragen hoe het toch komt dat België het enige land is dat zo afgeeft op zijn koloniaal verleden. Het Verenigd Koninkrijk, Nederland, Frankrijk, Portugal, Spanje, allemaal landen die een bloedig koloniaal verleden torsen, krijgen geen verwijten naar het hoofd geslingerd zoals in ons landje. Hoe komt dat toch? De echte oorsprong ligt bij de Engelsen die razend waren toen ze te laat beseften welke minerale rijkdommen in de bodem van Katanga zaten. De Britten wilden Leopold II zo erg beschadigen dat men hem zijn Congo zou afnemen zodat die zou kunnen verdeeld worden tussen Frankrijk en Engeland. We moeten toegeven dat Morel en Casement hun opdracht degelijk vervuld hebben. Dezelfde aanklachten worden vandaag nog steeds herhaald. De internationale commissie die ter plaatse het onderzoek uitvoerde heeft de wensen van de Britten echter niet in vervulling laten gaan. Zelfs de fameuze handafkapping ging in rook op.

Wat nog meer onbegrijpelijk is dat de koloniale hetze, na Leopold II, overgedragen wordt op de kolonialen die vanaf 1908 de fakkel overnamen. Het regent idiote beschuldigingen van uitbuiting, afranselen en dies meer. Totaal in tegenspraak met de werkelijkheid. Er wordt enkel gefocust op onvermijdelijke negatieve punten die dan sterk opgeblazen worden en al het positiefs dat door hard werken en met veel inzet verwezenlijkt werd ten voordele van de inlanders, wordt straal genegeerd. Dat is niet meer normaal. Zulk een houding is ingegeven door haat. En waarom? Zou het zijn omdat de kolonialen geklasseerd worden bij de categorie van de kapitalisten? Wie kan het zeggen? In Engeland hangen de vlaggen van hun koloniale regimenten in hun kerken. In ons land zijn er vele kolonialen die niet meer durven zeggen dat ze ooit in Kongo gewerkt hebben.

Een groepje linkse activisten willen België en Leopold II dekoloniseren en blijven zich baseren op die oude Engelse beschuldigingen. Dat is dus in totale miskennis van de opbouw die in een minimum van tijd door een minimum aan mensen verwezenlijkt werd in een reusachtig land waar gewoon niets was. Hoeveel internationale bezoekers stonden niet in bewondering voor de wijze waarop een moderne staat opgericht werd met een goed werkend justitieapparaat, een gedisciplineerde gendarmerie, een sociale uitbouw, een uitgebreid onderwijs en gezondheidszorg, een grote inspanning door de ontwikkeling van paysanaten om een bredere en voldoende voeding van de bevolking te waarborgen. Wetenschappelijke instituten werden opgericht zoals de INEAC die wereldbekend werden.

En toch. Niet te begrijpen. Het is zo absurd dat negatie het enige geldig antwoord is.

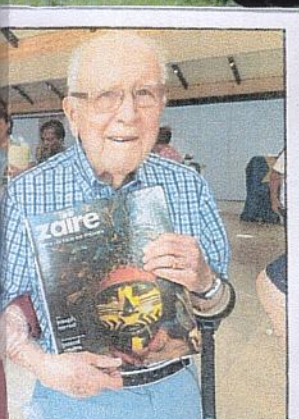
Boudewijn Eggermont

7 de DIPENDA BBQ

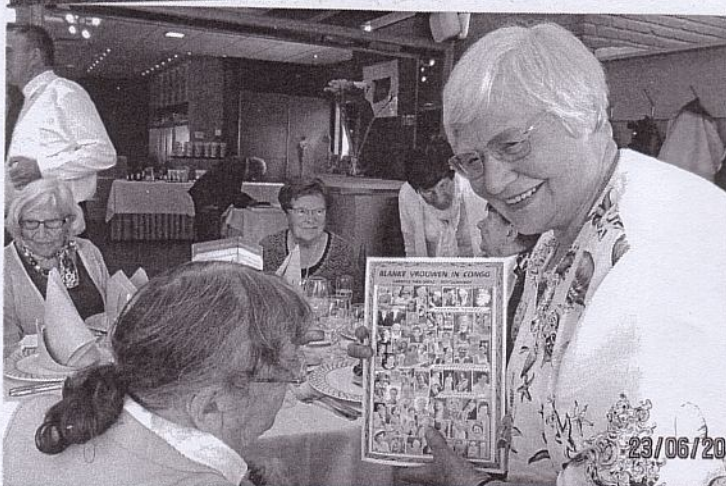
onze 'Patriar
veerts Frank
V A N D E

OOSTENDE 22.6.2016

hen' °1922-1923
en Marcella
M A E L E

ONZE EERSTE "GROENEVELD BBQ" -23 JUNI LL.
Schrijf nu in voor ons "MOAMBE" festijn op 23 oktober!
 Voor meer info: bel 059/26.61.67 of email bobliv@skynet.be

Betreft : Lot van het borstbeeld van Koning Leopold II in het KMMA - Tervuren

Bij ons bezoek aan de renovatiewerken van het museum werden wij in kennis gesteld van de controverse rond het beeld van Koning Leopold II. Er zou geen eensgezindheid bestaan over de plaats in het vernieuwde museum en sommige leden van de directie zouden zelfs van mening zijn dat het beeld maar best naar de kelders verdwijnt.

Koning Leopold II is de bedenker, de stichter en de geldschieter van het uitzonderlijke geheel van het Museum, het Koloniënpaleis en het park. Niets verantwoordt het verbergen van deze historische realiteit.

Het wereldbepaalde Museum dat deel uitmaakt van ons nationaal patrimonium werd niet alleen bedacht en ontworpen om de rijke diversiteit van Congo aan de Belgen te tonen. Ook aan vorsers van over de ganse wereld werd de mogelijkheid geboden om alle facetten van dit onmetelijke gebied te bestuderen. Het geheel van het Museum, met zijn unieke schatten, werd door Koning Leopold II aan België nagelaten. Ook het verdonkeremanen van deze realiteit valt niet te verantwoorden.

Van: "Robert Devriese" <robertdevriese1@gmail.com>
Datum: vrijdag 2 september 2016 12:49
Aan: "Robert Vanhee" <bobliv@skynet.be>; "Willy Alenus" <Willy.alenus@skynet.be>
Bijlage: Brief aan G. Gryseels - beeld L II 1.docx; Lettre à Minafet D. Reynders - Buste L II Tervuren 3.docx; Brief aan Staatssecretaris E. Sleurs - borstbeeld LII Tervuren.docx; Borstbeeld LII in KMMA - kopie voor De Mohikaan.docx
Onderwerp: Decolonisatie Léopold II

Beste Bob,

Ik weet niet of ik jou hiervoor destijds in kopie zette.

Je zal zien dat er een verband is tussen het voornemen van enkele leden van het Koninklijk Museum voor Midden Afrika om wegens "plaatsgebrek" het beeld van Koning Leopold II uit het vernieuwde museum te bannen enerzijds en de decolonisatie van het ruitersbeeld van Leopold II en het ganse plein anderzijds.

Twee van de ondertekenaars van de "Carte Blanche" in de krant Le Soir over de decolonisatie zijn uitgerekend de dames die geen plaats meer vinden voor het beeld van de stichter van Congo (aldus vereerd in de RDC) in het vernieuwde museum. (Bambi Ceuppens, anthropologue, Christine Bluard, muséologue, chef de projets)

Zoals je uit de bijlagen kan zien werd door de KBUOL protest aangetekend bij Guido Gryseels. Een brief werd ook gericht tot Minister D. Reynders, Staatssecretaris E. Sleurs en het Paleis.

Mvg, Robert Devriese
 Gb KBUOL - UROME

Hierboven enkele knipsels uit de moedige tussenkomsten van Gb KBUOL Robert Devriese in verband met de "decolonisatie" van Leopold II in het vernieuwde KMMA. Onlangs zei mij een goed gedocumenteerde "Mohikaan":... straks durven oud-kolonialen geen voet meer zetten in het 'geactualiseerde' museum van Tervuren!

Ook in Oostende gaat de heksenjacht verder; terwijl de "stoete Ostendenaere" de officiële tekstplaten van koloniale monumenten vervangt door beledigende interpretaties, duikt er thans een "brave Ostendenaere" op die dit vandalisme weer goed maakt Een echte vaudeville !

BOB VANHEE

Verkiezingen

In oktober 1959 beslist de Belgische regering de democratie in Kongo in te voeren. Eerst komt er een algemene en verplichte verkiezing voor de gewestraden, een raad van 'democratisch' gekozen zwarten uit het gewest die de gewestbeheerder moet helpen beslissen in lokale aangelegenheden.

De gewestdienst moet naast de vele drukke bezigheden die lokale verkiezingen organiseren. Wij charteren een vrachtwagen waarop het materiaal voor de verkiezingen, stembiljetten, kisten, papieren... geladen wordt. Ook de kandidaten voor de 'gewestraad', worden op de camion getast. Achteraan in de open laadbak is het voor de toekomstige bewindvoerders voorwaar geen comfortabele plaats. En zo moeten ze weken rondtoeren naar de dorpen in de volle zon. De meeste oudere inlanders kunnen niet lezen, maar ook zij moeten stemmen. Er wordt een ingenieus systeem uitgedokterd waardoor de ongeletterden hun kandidaat kunnen uitkiezen. Maar daarom moeten alle kandidaten van de hele hoofdij zich aan alle kiezers, tonen.

Democratie is een onbekend begrip. De chef, het opperhoofd, beschikt over alle macht van de clanleden en dorpelingen. En nu komt een groep onbekenden, geen clanleden dus en dan nog onder leiding van twee blanken, de lupangu (de open plaats) van het dorp opgereden. Wat zal er gebeuren? Blanken komen hier haast nooit, behalve sporadisch een gezondheidsbeambte. Eerst wordt een grote hut vrijgemaakt en de kisten voor de stembiljetten worden er netjes op een rij geplaatst. In de hut is het schemerdonker. Hoe zullen de kiezers de kist van hun keuze herkennen?

Buiten worden de kandidaten als kariatiden op een rij tegen de hut neer geplaatst. Zij krijgen elk een voorwerp in de hand: een banaan, een maniokwortel, een pijl ... Hetzelfde voorwerp ligt op een kist in de hut en zo weten de dorpelingen in welke kist zij hun papiertje moeten stoppen als ze voor de kandidaat met hetzelfde symbool in de hand willen stemmen. Het stembiljet is een gewoon wit blad met – dat zien de Kongolezen graag - een stempel.

We leggen de analogie - voorwerp in de hand, voorwerp op de kist - uit. En dan volgt nog het voornaamste, het moeilijkste, hetgeen het minste strookt met hun eeuwenoude cultuur, het uitleggen van het waarom van heel dit circus: *de democratie*. Degene die het meest papiertjes in zijn kist heeft zal hun belangen verdedigen in het gewest. Waarom dit zo moet, is moeilijk uit te leggen! Eén van die zwijgzame vreemde mannen (vrouwelijke kandidaten zijn er niet), die niet noodzakelijk tot hun clan behoren, en daar voor de hut staan met het voorwerp in de hand, zal besturen. De betekenis dringt niet tot hen door. De blanke is immers de baas en buiten de clan, de stam, heeft de medemens voor hen geen betekenis. En dan de symboliek van de voorwerpen: is een stuk gedroogde vis niet waardevoller dan een groene banaan?

We delen de stembiljetten uit en de massa moet vóór de deur van de hut aanschuiven. De zwarten zijn dit gewoon omdat zij elk jaar voor het recensement (een screening voor een beperkt aantal endemische ziekten) moeten aantreden. Het loopt voldoende vlot. Sommigen

komen met hun biljet terug buiten omdat zij vergeten zijn welk symbool hun kandidaat in zijn hand heeft, anderen om het biljet aan de blanke, de mbula matari (de grote baas), af te geven. Hilariteit bij de wachtenden. Een oud vrouwtje blijft heel lang weg en er wordt besloten met een politieagent als getuige – blanken zijn nooit te vertrouwen – binnen te gaan. Zij staat helemaal naakt, uitgekleeft, te wachten op de 'agent sanitair' die haar elk jaar komt onderzoeken.

In een dorp zijn wij in het 'verkiezingslokaal' een gewoon kastje vergeten weg te nemen en daarin worden ettelijke stembiljetten teruggevonden....fraude! Wat moet ermee gebeuren? Ze zijn niet ongeldig want ze werden niet gebruikt! Dan droppen wij ze maar stiekem in een willekeurige kist, zonder medeweten van de lokale politici. In elk dorp waar wij overnachten wordt ons, vriendelijk en vrijblijvend, een mooi meisje aangeboden door de dorpsverste. Ook de groep kandidaten vormt een bonte mengeling en is voor ons een voorwerp van studie en hilariteit. Sommigen évolués houden hun zonnebril op tot het pikkedonker is en spreken uitsluitend Frans.

Wanneer wij het dorp verlaten, wordt ons steevast het resultaat gevraagd. Er wordt soms gedreigd en het wantrouwen tegen de mysterieuze en sluwe blanken groeit. Wat gebeurt er met die briefjes? In Kongo wordt veel met briefjes gewerkt: de 'bon pour'. Een zwarte betaalt veel en graag met 'bon pour', een soort schuldverklaring. Zo creëert hij geld ... en problemen. Hij koopt een kip, neemt een klein blaadje, schrijft er stuntelig 'bopou' (fonetisch voor bon pour) op en dan de prijs voor de kip. Hij betaalt als hij het geld heeft. De link stembiljet – 'bon pour' is vlug gemaakt. En het verband met magie, misbruiken en macht zit bij de Kongolees altijd in het achterhoofd. Uitleggen dat de stemmen pas na de verkiezingen geteld worden, baat niet. Het dorp wordt meestal in spanning en animositeit verlaten.

Mark Scheldeman

Nkombo na yo nani ?

Een van de vele dingen die mij in Congo zo af en toe toch eens verbaasd de wenkbrauwen doet fronsen zijn de voornamen waarmee sommige Congolezen hun talrijke kroost zegenen. De tijd dat men zich aan de doopvont uitsluitend liet inspireren door de heiligenkalender is nu echt wel definitief voorbij. Tegenwoordig laten heel wat fiere ouders zich immers liever leiden door de, al of niet terecht, vermeende wonderbare eigenschappen die zij hun pas geboren spruit toedichten. Een dergelijke lofzang is echter niet altijd in één, simpele voornaam samen te vatten. Zo komt het dan ook dat er in Congo nu heel wat kinderen door het leven moeten met een letterwoord als voornaam, een naam samengesteld uit lettergrepen van de bewoordingen waarin de gelukkige ouders de bijzondere kwaliteiten van hun oogappel bezingen. Dat hierbij toch nog geregeld de goddelijke bescherming wordt afgesmeekt zal niemand verwonderen.

Ziehier een kleine greep uit het hedendaagse, "verklarende Congolese namenregister" :

<u>Naam</u>	<u>betekenis</u>
Plamedi =	Plan merveillieux de Dieu
Merdi =	Merci Dieu – of- Merveille de Dieu
Glodi =	Gloire à Dieu
Promédi =	Promesse de Dieu

Iets heel anders overkwam Pic-Pus pater SIEGFRIED...zijn naam kraamden de zwartjes uit als SI-FI-LI! Blanken noemden hem dus... Père SIFILIS...Hij vroeg prompt aan de bisschop een andere naam en noemde voortaan 'Jef Sifilis'!!!

Er is natuurlijk ook het meer courante Dieudonné(e), Dieumerci, Dondivin, Bienvenu(e), enkelen heten Précieux of zelfs Sublime en in Kananga ontmoette ik ene Voltaire. Maar veruit het meest bizarre hoorde ik toch wel afgelopen maand juli toen ik de noord-zuid route op het eiland Idjwi afhaspelde. Daar gaat er immers in de parroisse van Bumpeta een Congolees door het leven met de naam Diaré. Dit werd ons in alle ernst meegedeeld want de feitelijke, onderliggende betekenis van de jongeling zijn naam luidt " Dieu a répondu", en dit als erkentenis voor de tussenkomst van de goddelijke voorzienigheid bij het realiseren van de vurige, maar lang onbeantwoord gebleven kinderwens van de moeder. Diaré als roepnaam, het zal je maar overkomen !

“ CANADAIR ”

Ernest Buttiens

Ergens gedurende de tijd nadat de Belgische Congo ten einde liep, was de “Gecamines” toch nog op zoek naar mineralen in de ondergrond van Katanga, niet ver van Kolwezi. Er werd duchtig gegraven voor een mijnschacht, want de ertslaag lag diep onder het “maaiveld”. Toen het eindelijk zo ver was dat de ertslaag bereikt was, werd er uitgekeken naar een mijnschacht met de bekende hoge torens, zoals we die kennen van de vroegere mijnen in de Kempen. Er werd duchtig gerekend en getekend, maar als puntje bij paaltje kwam, was de grondlaag boven de mijnschacht niet sterk genoeg om die zware toren te dragen. Dan het besluit genomen om die schachttoren te bouwen op ingeheidde betonnen palen.

Daarvoor was er in Congo zulke machine met de ploeg specialisten niet te vinden. Wel in België, en zeker in Luik bij de gekende firma “Pieux Franki” waarvoor ik werkte.

Hoe kon die hele installatie zo snel als mogelijk naar Katanga?? Met de boot, en dan de trein door heel Angola...met speciale wagons om die lange stukken te dragen, en dan nog door heel Katanga... Dat zou veel te lang duren en het was dringend... dus zoeken naar een sneller middel. Er werd gezocht naar een groot vliegtuig dat die lange en zware stukken kon vervoeren en zo vond men in Canada een maatschappij, “Canadair”, die oudere bommenwerpers met de vier motoren en schroeven van de vorige oorlog omgebouwd hadden tot enorme grote transport-vliegtuigen.

Zo vertrok dan na enige besprekingen en onderhandelingen een “Canadair” uit Luik, waar ook een hele ploeg werkers mee vertrok. Tussenlandingen in Libië en dan over de Sahara en de verschillende landen meer naar het Zuiden. De laatste landing zou dan in Congo zijn, in Stanleyville, ondertussen Kisangani geworden. De vlucht scheen goed te verlopen en al gauw werd, in het midden van de nacht, de omgeving van Stanleyville bereikt. De piloot riep het vliegveld op om de juiste richting op te geven maar er kwam geen antwoord. Het was nog nacht en er was zeker niet veel te zien in die omgeving, geen lampje, geen sein...NIETS. Er zat niets anders op dan maar rond te cirkelen tot het dag werd, maar er was ook de brandstof die maar steeds verminderde tot er geen meer was... en het hele vliegtuig stortte neer in de omgeving in het moerassig woud vol hoge bomen! ALLES wat er in het vliegtuig zat was vernield en van de hele machinerie was er ook niets meer dat kon dienen. Helaas, geen enkele inzittende bleef in leven !

Een onderzoek naar het niet-werkende vliegveld en radio wees uit dat iemand vergeten was fuel te bestellen voor de diesel-electro-generator, en dus kon de radio-zender/ontvanger niet gebruikt worden... Zo gaat dat in de Congo nu, eens dat er geen belgisch toezicht meer was. Later vernam ik wel dat er steeds (in die tijd was de satelliet-voor-plaatsbepaling nog in de kinderschoenen) enige radio-zenders in de lucht waren; één in Luxemburg en een paar steden op de evenaar of in de nabijheid, meer voor de schepen dan voor de vliegtuigen, maar een snuggere piloot had dat moeten weten!

In de Tshombé tijd (1962) is de mijn-schachttoren en machinerie door de Gecamines in Kamoto geraakt! per schip via Zuid Afrika.

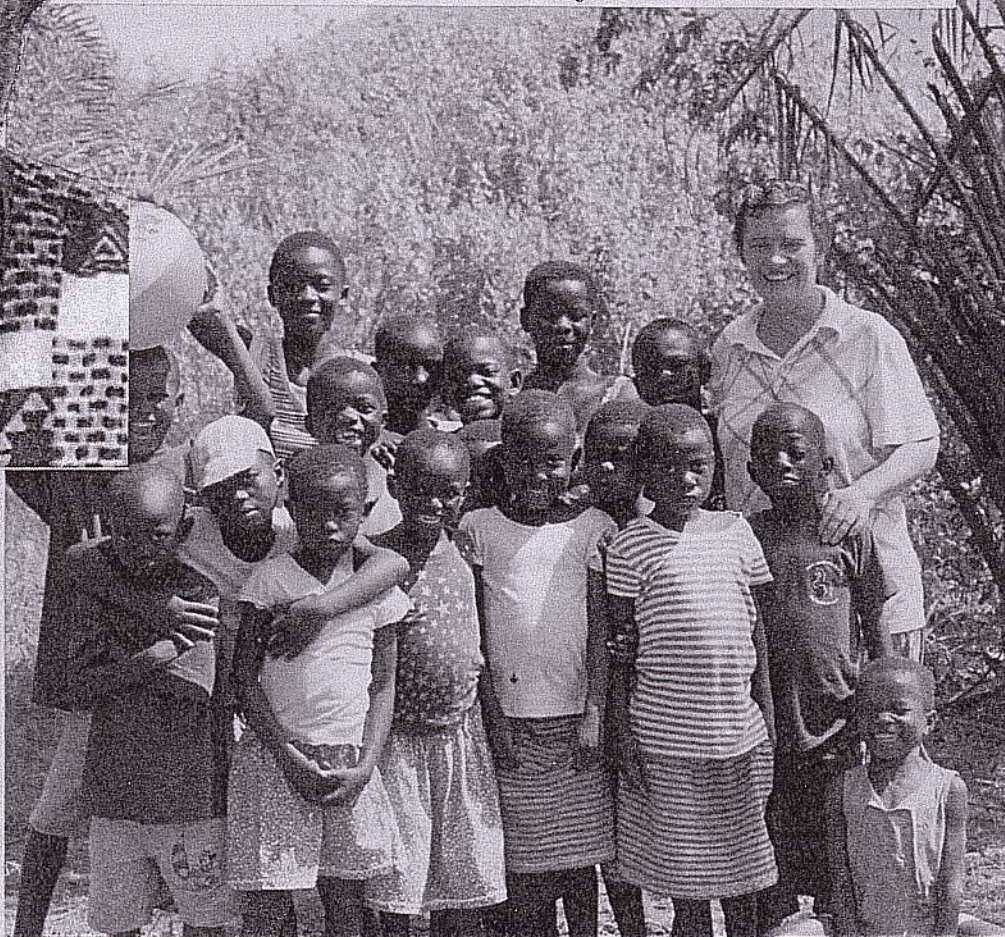
Ingenieur BUTTIENS (° 1925) was van 1954 tot 1960 werkzaam in CONGO als Boorspecialist voor Foraky-Remina-Fina en UMHK.

de Bayakakrant

vzw "De Bayaka-vrienden"

23ste Bayakafeest op 15 en 16 oktober 2016

Lievke komt op vakantie naar België en zal op het feest erbij zijn. Wij hopen jullie talrijk te mogen verwachten tijdens ons 23ste feestweekend.

Contactadres in West-Vlaanderen
Leenknecht Patrick
VZW Bayakavrienden
Schoendalestraat 3
8793 Waregem
p.leenknecht@skynet.be
www.bayakavrienden.be

We starten op **zaterdag 15 oktober** om **17.00 u.** met een viering in de parochiekerk te Zwevezele. Daarna feesten wij verder in de culturele centra met: aperitief, warme maaltijd, presentatie over Popo, Congolese cocktailbar, tombola, verkoopstand en infostand. Op **zondag 16 oktober** starten wij om 11.30 u. Hetzelfde feestprogramma van de zaterdag, met uitzondering van de viering, wordt er herhaald. **15 euro** volwassenen De prijs voor een kaart aperitief + maaltijd bed **7 euro** kind -7jaar

vzw 'De Bayaka-vrienden'

Kasteelstraat 82, 8750 Zwevezele, Tel. 051/61.16.80

E-mail: bayakavrienden@skynet.be

Web-site: www.bayakavrienden.be

INSCHRIJVEN KAN TOT VRIJDAG 7 OKTOBER:

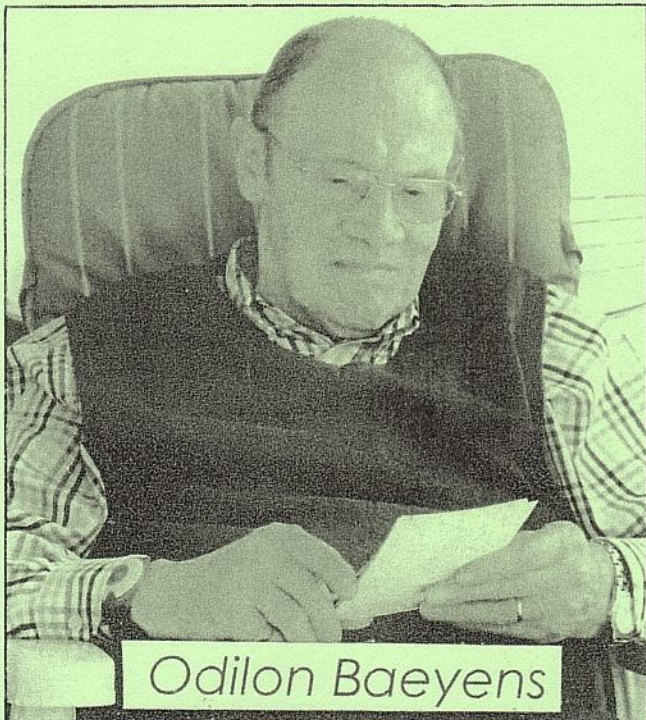
- doorstorten op Nr BE22 3800 1632 2747 Vermeld dan wel in de mededeling: Zaterdag of Zondag + ...x V (= het aantal volwassenen- en ... x K (= het aantal kinderen)

De kaarten zullen aan de ingang van de zaal aan u bezorgd worden.

Zuster Lieveke Leenknecht is een uitzonderlijke persoonlijkheid: zij is de enige blanke missiezuster die op haar eentje en met meeslepend-fel-entoesiasme een groot weeshuis met bijhorende verpleging en onderwijs in stand blijft houden! Ze wordt gesteund door haar Zusters van Maria(Brakel)en...héél Zwevezele!

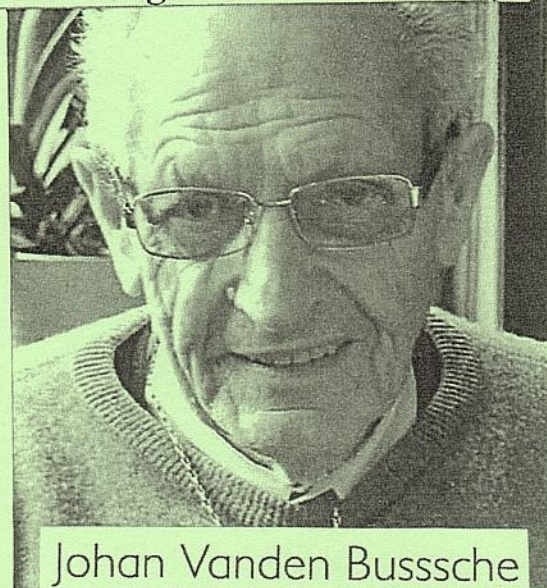
*Herinner mij, - verberg mijn naam niet tussen de plooien van verdriet...
bewaar hem als een handvest of een lied dat door je hoofd blijft spelen...
want zolang ik voort besta in tekens en verhalen, ZOLANG NOG HOOR IK BIJ DIT LEVEN!*

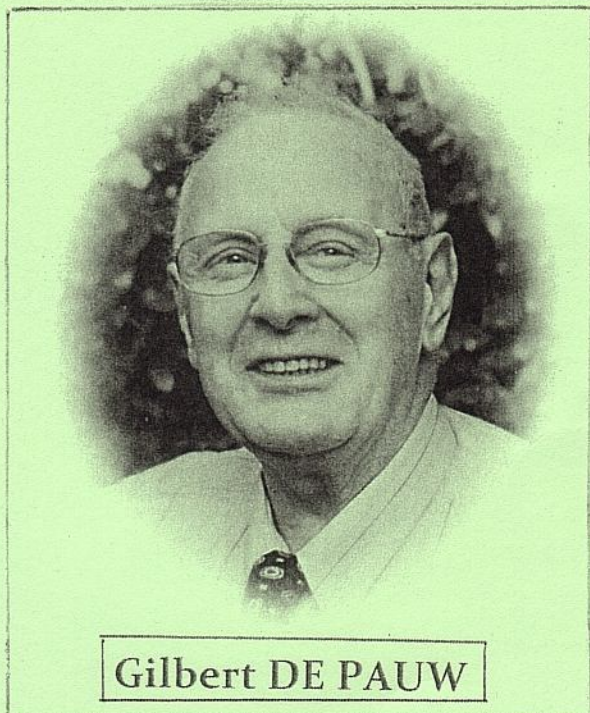
Odilon Baeyens

Broeder Hugo Van den Broeck,

Johan Vanden Bussche

Gilbert DE PAUW

Niets is bestendig, alles gaaten keert en draait als 't blad dat valt
en zich door winden wiegen laat
tot aan de allerlaatste halt.

DE HEER Frans JORISSEN

Echtgenoot van mevrouw

Anna (Jeanne) COX
Oud KoloniaalEre Assistent Gewestbeheerder in ex-Belgisch Congo
Voorzitter van de Koninklijke Koloniale Vereniging van Limburg
Lid van de Beheerraad van AFAC - België
(ex ambtenaren van Belgisch Congo)

Geboren te Vliermaalroot op 13 december 1929 en overleden op 7 juni 2016

-Odilon Baeyens was een van onze trouwste Mohikaanleden (°Okegem 18.3.1930 en + De Pinte op 12.7.2016) Hij was als ATA werkzaam in de Maniema van 1957 tot 1960.

-Broeder Oblaat Hugo(° Ekeren 1927- +Waregem juni 2016). Van 1954 tot 1997 heeft hij de Kwilu vol gebouwd met kerken, scholen,bruggen en watertorens.

-Salesiaan Johan (°Ardoorie 1932 --+ Lubumbashi in maart 2016). Deze "Reus in Naasteliefde" was van 1959 tot zijn sterven werkzaam in D. Bosco centra in Ruanda en Katanga

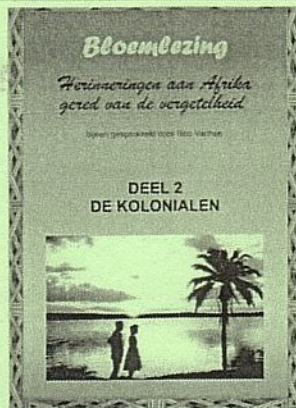
-Gilbert De Pauw(°Gent 1926 - + in Gent aug. 2016) was als agrenoom werkzaam in Lisala en Businga van 1947 - 1959.

Wij betuigen ons medeleven aan echtgenoten en families. Zij blijven onder ons !

Wij, de laatste der Mohikanen

Wie schrijft die blijft... maar WAT beschreven wordt OOK !

Na "het maken " van 8 koloniale herinnerings-boeken(ca.5000 A4 blz.en 1250 foto's) zet ik er een punt achter. Het was een " uit de hand lopende" en tijdrovende hobby geworden. Van ALLE boekdelen zijn nog enkele exemplaren beschikbaar. Verdere her-drukken zijn onmogelijk, daar het copie-center alles uitgewist heeft in hun bestanden. Ooit worden deze boeken gezochte COLLECTORS ITEMS!!!
WIE NU NOG OP DE VALREEP EEN BOEK WIL...stort €25- op onderstaande Mohikaan rekening. De verzending is gratis !
BOB VANHEE

Vriendenkring van de West en Oost-Vlaamse Oud-Koloniale en Missionarissen
Secretariaat: Visserskaai 45 b3 ; 8400 Oostende - E-mail: bobliv@skynet.be
Bank: BE50-9730-3024-3018 - Contact en info: Bob & Lieve Vanhee tel: 059 26 61 67